

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ เส้นทางอพยพหนีไฟและประตูหนีไฟ

หน่วยงานที่หื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหารื้อ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหารื้อ สถานประกอบกิจการมีความประสงค์สอบถามการดำเนินการเกี่ยวกับเส้นทางหนีไฟ ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งสถานประกอบกิจการ ได้ปรับเปลี่ยนแผนผังการวางเครื่องจักรในฝ่ายผลิต จึงต้องการดำเนินการเกี่ยวกับเส้นทางหนีไฟและประตูหนีไฟให้สอดคล้องตามที่กฎหมายกำหนด จึงขอหื้อในประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เส้นทางหนีไฟ ควรมีขนาดความกว้างเท่าไร ขึ้นอยู่กับจำนวนของพนักงานที่ใช้เส้นทางหนีไฟหรือไม่ และมีหลักการคำนวณสัดส่วนพื้นที่ต่อคนอย่างไร

ประเด็นที่ ๒ ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟ ที่อยู่ในอาคารและประตูทางออกสุดท้ายสามารถใช้ร่วมกับประตูเข้า-ออกปกติ (ทั่วไป) ได้หรือไม่ และจำเป็นต้องเป็นชนิดที่บานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟและต้องติดตั้งอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองทั้งหมดหรือไม่

ประเด็นที่ ๓ สถานประกอบกิจการสามารถติดตั้งเครื่องจักรที่มีความยาวต่อเนื่องได้สูงสุดกี่เมตร และมีความจำเป็นต้องเว้นระยะทางเดินหรือไม่

ประเด็นที่ ๔ สถานประกอบกิจการมีความจำเป็นต้องกั้นห้อง โดยห้องมีความกว้างหลายขนาด เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายโดยต้องมีประตูทางออก ๒ ทาง ดังนั้น บริษัทฯ จำเป็นต้องจัดให้ห้องทุกห้องมีประตูทางออกหนีไฟ ๒ ประตูหรือไม่ หรือขนาดของห้องเท่าไรจึงจะต้องจัดให้มีประตูทางออก ๒ ทาง

ข้อกฎหมาย ๑. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕

ฯลฯ

ข้อ ๘ ให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทาง ซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานในเวลาเดียวกันทั้งหมดสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัยภายในเวลาไม่เกินห้านาที

เส้นทางหนีไฟจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไปสู่จุดที่ปลอดภัยต้องปราศจากสิ่งกีดขวาง

ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตูหรือขอบกั้น และเป็นชนิดบานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟกับต้องติดตั้งอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูเลื่อน ประตูม้วน หรือประตูหมุน และห้ามปิดตาย ใส่กลอน กุญแจ ผูก ล่ามโซ่หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ในขณะที่มีลูกจ้างทำงาน

ฯลฯ

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๒-

๒. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔

ฯลฯ

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“เครื่องจักร” หมายความว่า สิ่งประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นสำหรับก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปลงสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ เชื้อเพลิง ลม ก๊าซ แสงอาทิตย์ ไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และหมายความรวมถึงเครื่องอุปกรณ์ ล้อตุนกำลัง รอก สายพาน เพลา เฟือง หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสัมพันธ์กัน รวมทั้งเครื่องมือกล

ฯลฯ

ข้อ ๑๗ นายจ้างต้องจัดให้ทางเดินเข้าออกจากพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องจักร มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร

ฯลฯ

ตอบข้อหารือ หน่วยงานที่ตอบข้อหารือ พิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏประกอบข้อกฎหมาย จึงได้ตอบข้อหารือ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เส้นทางหนีไฟ ควรมีขนาดความกว้างเท่าไร ขึ้นอยู่กับจำนวนของพนักงานที่ใช้เส้นทางหนีไฟหรือไม่ และมีหลักการคำนวณสัดส่วนพื้นที่ต่อคนอย่างไร เห็นว่า ตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทาง ซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานในเวลาเดียวกันทั้งหมดสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัยภายในเวลาไม่เกินห้านาที และตามวรรคสอง กำหนดให้เส้นทางหนีไฟจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไปสู่ จุดที่ปลอดภัยต้องปราศจากสิ่งกีดขวาง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้นายจ้างดำเนินการจัดให้มีเส้นทางหนีไฟของอาคารเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของลูกจ้าง อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงมิได้กำหนดขนาดความกว้างเส้นทางหนีไฟ สัดส่วนพื้นที่เส้นทางหนีไฟต่อจำนวนผู้อพยพและหลักการคำนวณไว้โดยเฉพาะ ทั้งนี้ สถานประกอบการสามารถศึกษาได้จากมาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยของวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ประเด็นที่ ๒ ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟ ที่อยู่ในอาคารและประตูทางออกสุดท้ายสามารถใช้ร่วมกับประตูเข้า-ออกปกติ (ทั่วไป) ได้หรือไม่ และจำเป็นต้องเป็นชนิดที่บานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟและต้องติดตั้งอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เองทั้งหมดหรือไม่ เห็นว่า ตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๓-

เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๘ วรรคสาม กำหนดให้ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟ ต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตูหรือขอบกั้น และเป็นชนิดบานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟ กับต้องติดอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูเลื่อน ประตูม้วน หรือประตูหมุนและห้ามปิดตาย ใส่กลอน กุญแจ ผูก ล่ามโซ่หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ในขณะที่มีลูกจ้างทำงาน ดังนั้น เมื่อสถานประกอบการกิจการ กำหนดให้ประตูเข้า-ออกปกติ (ทั่วไป) เป็นประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟแล้ว ประตูดังกล่าวต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตู หรือขอบกั้น และเป็นชนิดบานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟกับต้องติดอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง เช่นกัน

ประเด็นที่ ๓ สถานประกอบการสามารถติดตั้งเครื่องจักรที่มีความยาวต่อเนื่องได้สูงสุดกี่เมตร และมีความจำเป็นต้องเว้นระยะทางเดินหรือไม่ เห็นว่า กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทาง ซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานในเวลาเดียวกันทั้งหมดสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัยภายในเวลาไม่เกินห้านาที และตามวรรคสอง กำหนดให้เส้นทางหนีไฟจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไปสู่จุดที่ปลอดภัยต้องปราศจากสิ่งกีดขวาง และกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ปั่นจั่น และหม้อน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๗ กำหนดให้นายจ้าง ต้องจัดให้ทางเดินเข้าออกจากพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องจักรมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร ทั้งนี้ กฎหมายมิได้กำหนดความยาวสูงสุดของการติดตั้งเครื่องจักรไว้โดยเฉพาะ สถานประกอบการจึงอาจติดตั้งเครื่องจักรตามความยาวที่เห็นสมควรได้ อย่างไรก็ดี การติดตั้งดังกล่าวต้องไม่ก่อให้เกิดสิ่งกีดขวางหรืออุปสรรคต่อเส้นทางหนีไฟ และต้องพิจารณาระยะทางอพยพของลูกจ้างจากตำแหน่งปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้สามารถเคลื่อนย้ายไปยังจุดที่ปลอดภัยได้ภายในเวลาไม่เกินห้านาทีตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนต้องจัดให้มีทางเดินเข้าออกพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกี่ยวกับเครื่องจักรที่มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
อย่างเคร่งครัด

ประเด็นที่ ๔ สถานประกอบการมีความจำเป็นต้องกันห้อง โดยห้องมีความกว้างหลายขนาด เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายโดยต้องมีประตูทางออก ๒ ทาง ดังนั้น สถานประกอบการจำเป็นต้องจัดให้ห้องทุกห้องมีประตูทางออกหนีไฟ ๒ ประตูหรือไม่ หรือขนาดของห้องเท่าไรจึงจะต้องจัดให้มีประตูทางออก ๒ ทาง เห็นว่า ต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงลักษณะการใช้งาน จำนวนลูกจ้างที่ปฏิบัติงานพร้อมกัน ตำแหน่งที่ตั้งของห้อง และแนวเส้นทางหนีไฟของอาคารประกอบกัน ทั้งนี้ ตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย

-๕-

พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทาง ซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานในเวลาเดียวกันทั้งหมดสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัยภายในเวลาไม่เกินห้านาที ดังนั้น หากห้องใดเป็นส่วนหนึ่งของแนวเส้นทางหนีไฟหรือถูกกำหนดให้เป็นทางผ่านของเส้นทางหนีไฟ ย่อมต้องจัดให้มีเส้นทางหนีไฟอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทางที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย แต่หากเป็นห้องทั่วไปซึ่งมีประตูออกสู่เส้นทางหนีไฟให้พิจารณาว่าสามารถอพยพลูกจ้างทั้งหมดได้อย่างปลอดภัยภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นสำคัญ

หมายเหตุ อ้างอิงหนังสือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๒๗๗๙ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙

.....

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน
กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน
๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘ - ๓๙